

Důvody nejvyššího soudu: Jde o náhradu škody, jejíž duvod spatřuje žaloba v tom, že škoda byla způsobena zřízením strany žalované. Pádem letadla nebylo ve smyslu § 364 obč. zák. zasaženo do vlastnictví žalobce. Nestal se pokus vlastnictví její obmezovati. Nemůže tedy nárok na náhradu ani přímo, ani dle obdoby z § 364 obč. zák. býti odvozován. Soudy nižších stolic správně k tomu poukázaly, že není ani tvrzeného nějakého zavinění orgánů strany žalované. Ručení právnických osob za škodná jednání orgánů jejich, pokud zákonem jest odůvodněno, předpokládá zavinění těchto orgánů. Žaloba však neuvedla, v čem zavinění takové záleží. Neprávem tedy tvrdí revise, že v tomto případě stát ručí za škody vojenskými osobami způsobené, pokud není zvláštních předpisů, vydaných dle předpisů všeobecných; neboť ručení za škodlivé výsledky nastává jen tam, kde je výslovné ustanovení zákona. Jinak jest nevyhnutelnou podmínkou ručení zavinění škůdcovo.

Rozhodnutí nejv. soudu z 30. září 1919, č. Rv. I. 414.

Dr. Sylv. Hendrich

Těž v řízení o prohlášení za mrtva a rozloučení manželství jsou rekursní lhůty lhůtami propadnými.

Krajský soud v L. prohlásil účastníka války Rudolfa P. za mrtva a manželství jeho s Arnoškou P. uzavřené rozloučeným.

O pozděně podanému rekursu obháje svazku manželského vrchní zemský soud v P. jako soud rekursní vyhověl, a usnesení I. inst. potud změnil, že návrh Arnošky P. za prohlášení, že manželství její s Rudolffem P. je rozloučeno, pro tentokráte zamítl.

Nejvyšší soud k dovolacímú rekursu Arnošky P. usnesení rekursního soudu v ten rozum změnil, že se rekurs obháje svazku manželského do usnesení první stolice odmítá.

Důvody: Rekurs obháje manželského svazku do usnesení soudu první stolice podán byl pozdě a měl proto rekursním soudem býti odmítnut. To plyne z těchto úvah:

Dle § 2 zákona ze dne 16. února 1883, č. 20 říš. zák. dlužno, pokud tímto zákonem není jinak nařízeno, v řízení o žádosti o prohlášení za mrtva šetřiti povšechných předpisů o soudním řízení v mimosoudních záležitostech právních. Poněvadž o lhůtách k rekursu a o tom, jak dlužno naložiti s rekursem opožděným, ani v řečeném zákoně, ani v zákonech pozdějších (zákony ze dne 31. března 1918, č. 128 a 129 říš. z.) ničeho není ustanoveno,

dochází v řečených směrech platnosti ustanovení § 11 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z. Podle tohoto ustanovení činí lhůta rekursní 14 dní, počítajíc ode dne doručení; lhůta ta byla promeškána. Podle odstavce 2. § 11 nesp. říz. zůstaveno ovšem uvážení rekursního soudu, aby hleděl k rekursu opožděnému. Smí však tak učiniti jen tam, kde opatření první stolice lze změnit bez újmy osoby třetí. Těto podmínky v tomto případě nebylo. Manželka nezcťstného a zároveň žadatelka v řízení o prohlášení za mrtva nabyla z opatření první stolice, jímž bylo zároveň její manželství s nezcťstným Rudolfem P. prohlášeno za rozvázáno, práv jí jako vdově příslušejících, zejména pak práva, opětně se provdati. Bez újmy těchto práv nebylo lze opatření první stolice změnit. Ani o tom nelze pochybovati, že žadatelka jest třetí osobou po rozumu § 11., odst. 2. nesp. říz.; neboť třetí osobou míní se zde osoba různá od stěžovatele, jelikož v § 9. nesp. říz. přiznává se právo rekursní každému, kdož se cítí opatřením první stolice býti stížěn, a bylo by zajisté nesrovnatelnó, kdyby pro ohrožený zájem účastníků, kteří řízení v první stolici ani se nesúčastnili, opožděný rekurs nesměl dojiti povšimnutí, tento ohled by však nepatřil na prospěch přímého účastníka řízení, proti němuž rekurs jiného účastníka jest namířen. Zbývá proto jen ještě dotknouti se jedné otázky. Podle § 9 posl. odst. cit. zákona z roku 1883 jest povinností obhájece manželského svazku, aby, jak jest tomu i v řízení o neplatnosti nebo rozloučení manželství, podal rekurs (dovolací rekurs) proti usnesení první (druhé) stolice, jímž manželství prohlášeno za rozvázané. Toto ustanovení mohlo by sváděti k výkladu, že k opožděnému rekursu obhájece manželského svazku lze i tehdá hleděti, když není zde podmínek § 11, odst. 2. nesp. říz. Než proti podobnému výkladu svědčí nejen doslov zákona, jenž ani v § 2 ani v § 9, posl. odst. zákona ze dne 16. února 1883, č. 20 říš. zák. nestanoví pro rekurs obhájece manželského svazku odchylky z předpisu § 11., odst. 2. nesp. ř., nýbrž i historický vývoj § 9, posl. odst. zákona z r. 1883 a slušný zřetel k zájmům stran. Původně v § 114. obč. zák. stanoveno, že rozhodnutí, jímž nezcťstný prohlášen za mrtva a jeho manželství prohlášeno za rozloučeno, nesmí se straně hned vyhlásiti, nýbrž nutno je vrchním soudem předložiti k usnesení nejvyšší stolice. Na základě konkordátu z r. 1855 (patent ze dne 5. listopadu 1855, č. 195 ř. zák.) přeneseno cis. patentem ze dne 8. října 1856, č. 185 říš. zák. soudnictví ve věcech manželských na soudy duchovní. V druhém dodatku k posléz řečenému cis. patentu, tvořícím jeho podstatnou součást (návod pro duchovní soudy ve věcech manžel-

ských) stanoveno v § 184 výslovně: »Pro odvolání, jež podati obhájce manželství svým úřadem jest zavázán, není lhůty propadní.« Cit. cis. pat. i se svými oběma dodatky zrušen zákonem ze dne 25. května 1868, č. 47 (čl. I.) a uvedeny opět v platnost předpisy občanského zákona o civilním soudnictví ve věcech manželských. Než i zmíněný předpis § 114 vš. z. obč. napotom odstraněn § 11 zák. ze dne 16. února 1883, č. 20 říš. zák., ježto odchylně upravuje otázku řešenou v tomto zákoně § 9. Kdežto tedy dle původního ustanovení § 114 obč. zák. spisy předkládány z povinnosti úřední nejvyšší stoličce, takže přirozeně o dodržování nějaké přesné lhůty nemohlo býti řeči, a kdežto dle cis. patentu z r. 1855 tak zv. odvolání obhájce manželství mělo, nejsouc vázáno žádnou propadnou lhůtou, v pravdě ráz povinného sdělení případu vyšší stoličce, volil zákon z r. 1883 pro povinný opravný prostředek obhájce manželského svazku označení »rekurs« a použil označení toho v technickém slova smyslu a se všemi zákonnými důsledky, jak plyne z § 2, dovolávajícího se povšechně předpisův o řízení ve věcech mimosporných. Toto stanovisko jest též plně odůvodněno i slušným zřetelem k zájmům stran, jež citelně a bez vnitřních důvodů mohly by býti dotčeny, kdyby o otázce rozvázání či nerozvázání manželství byly stále v nejistotě, zdali snad přece někdy, snad po drahné době, neuzdá se obhájci manželského svazku rekurs podati.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 1919, č. j. RI. 470-19. ,
—a.

Příspěvek k výkladu § 970 ob. zák. obč. třetí dílčí novely. V řízení odvolacím nepřezkoumává se nárok, nýbrž jen rozhodnutí.

A. podal na hoteliéra B. žalobu o náhradu škody za svršky v hotelu mu odcizené v částce 522 K 60 s přísl. Mezitím rozsudkem I. inst. bylo uznáno, že nárok žalobce je co do právního základu oprávněn. Soud odvolací rozsudek tento změnil a žalobu zamítl.

V důvodech uvádí, že žalovaný nemůže se odvolávat na to, že žalobce neodevzdal klíč od pokoje portýrovi, nýbrž vzal jej sebou; neboť není dokázána příčinná souvislost mezi tímto počínáním žalovaného a vznikem škody a zákon nepřepisuje, že klíč musí býti hostem odevzdán. Ovšem má ale odvol. soud za to, že je žaloba vyloučena, poněvadž škoda zjištěna